

Sygn. akt V ACa 693/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Artur Lesiak (spr.)
Sędziowie:	SA Anna Strugała SA Anna Daniszewska
Protokolant:	sekretarz sądowy Karolina Petruczenko

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Z. Z.

przeciwko Skarbowi Państwa - (...) we W., P.

i I. oraz (...) W. - G., W. - M., W. B., w R.

o zaniechanie naruszeń dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego we W.

z dnia 6 lipca 2016 r. sygn. akt I C 204/14

I. oddala apelację;

II. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we W. na rzecz adwokata M. B. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

III. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 693/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 lipca 2016r. Sąd Okręgowy we W. oddalił powództwo Z. Z. przeciwko Skarbowi Państwa o zaniechanie naruszeń dóbr osobistych i zapłatę, zasądził od powoda na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu

Państwa kwotę 480 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz przyznał koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i rozważania Sądu I instancji:

Powód Z. Z. był osadzony w (...) W. –G. od (...) Nie przebywał w celach, w których występowało przeludnienie. Były one wyposażone w niezbędne sprzęty i na bieżąco poddawane zabiegom konserwacyjnym. Węzły sanitarne były odgródzone od powierzchni celi zapewniając osadzonym intymność. Powód miał dostęp do sztucznego oświetlenia zgodnie z normami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Powód był osadzony w (...) W.-M.
w okresie od (...)

o powierzchni 32.61 m⁽²⁾, w której przebywało od 9 do 6 osadzonych, co oznaczało zapewnienie każdemu z nich powierzchnię 3 m⁽²⁾. Cella była wyposażona w niezbędne sprzęty i na bieżąco poddawana zabiegom konserwacyjnym. Węzeł sanitarny był odgródzony od powierzchni celi konstrukcją z płyty i zaopatrzony w kotarę zapewniając osadzonym intymność. Powód miał dostęp do sztucznego oświetlenia zgodnie z normami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zgodnie z porządkiem wewnętrznym tej jednostki penitencjarnej do celi była dostarczana ciepła woda, a przez całą dobę zimna.

Powód był osadzony w (...) w R. w okresie od (...) Korzystał z jednej kąpieli w tygodniu i dostępu do energii elektrycznej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami.

Powód był osadzony w (...) W.-B.

w okresie od (...). Kąćki sanitarne w tych celach są odgródzone od ich powierzchni murowanymi ścianami, a w drzwiach znajduje się zasłona z nieprzeźroczystego sztucznego tworzywa zapewniająca intymność. Powód miał dostęp do sztucznego oświetlenia zgodnie z normami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zgodnie z porządkiem wewnętrznym tej jednostki penitencjarnej do celi była dostarczana ciepła woda, a przez całą dobę zimna, zaś powód miał prawo do jednej kąpieli tygodniowo.

Powód był osadzony w (...) w I. w okresie od(...)Cele, w których przebywał, w 2009r. i 2010r. przeszły remont i były w dobrym stanie technicznym. W łazienkach są wydzielone boksy mieszczące tylko jedną osobę wobec czego zachowana jest podczas kąpieli intymność.

Powód był osadzony w (...) w P. w okresie od (...). Nie przebywał w celi, w której nie miałby do dyspozycji 3 m⁽²⁾ powierzchni.

Od (...) nieprzerwanie aż do daty wniesienia pozwu, tj. 13 czerwca 2014r. powód jest osadzony w (...) we W..

Przebywał w celach (...), który od 2011r. poddawany był sukcesywnemu remontowi. Przez okres 2012 i 2013r. w kąćkach sanitarnych tego pawilonu odgródzonych murowanymi ścianami od cel były montowane w miejsce wiszących kotar wejściowych przesuwane drzwi, a także została doprowadzona ciepła woda. Nadto w 2014r zakończono montaż nowych otworów okiennych, a cele były malowane. Na oknach były montowane tzw. blendy mające na celu uniemożliwienie kontaktów pomiędzy osadzonymi. W razie uszkodzenia sprzętów stanowiących wyposażenie celi na wniosek osadzonego następowała ich wymiana. Od (...) powód był osadzony w najnowszych i najnowocześniejszym (...), w którym kąćki sanitarne były odgródzone od celi murowanymi ściankami i miały przesuwane drzwi. Była do nich doprowadzona ciepła woda.

Do stycznia 2014r. nie było obowiązku montowania drabinek przy łózkach piętrowych, ale administracja (...) we W. takiego montażu dokonywała na wniosek zainteresowanego osadzonego . Powód korzystał z kąpielni w łaźni raz na tydzień zgodnie z obowiązującym w tej jednostce grafikiem.

Powód jest żywiony w (...) we W. według stawki dziennej normy żywienia podstawowej „P”. Wartość dziennej normy żywienia zawiera 2 600 kcal i otrzymuje on trzy posiłki dziennie, w tym jeden gorący. Ze wszystkich potraw wchodzących w skład posiłków pobierane są każdorazowo próby smakowe w celu kontroli wartości smakowych potraw oraz ich jakości pod względem zdrowotnym. Są one pobierane w miejscu przyrządzania posiłków bezpośrednio przed ich wydaniem przez lekarza lub upoważnionego pracownika służby zdrowia, a w razie ich nieobecności przez dowódcę zmiany lub jego zastępcę. Opinie dotyczące posiłków w/w osoby odnotowują każdorazowo w jadłospisie. Nie było negatywnych ocen co do przydatności posiłków do spożycia.

W dniu 27 maja 2014r. powód dokonał czynnej napaści na funkcjonariusza służby więziennej i został uznany za niebezpiecznego skazanego, a następnie osadzony od dnia 30 maja 2014r. na okres 3 miesięcy w pawilonie N.

Powód ma dostęp do służb medycznych, w tym do psychiatry i psychologa.

Z pomocy tego ostatniego korzystał ponad 30 razy. Zgłaszał różnego rodzaju skargi, które następnie wycofywał, prośba o wydanie mu jego ręcznika

z magazynu została załatwiona odmownie. Pouczono go o prawie zaskarżenia tej decyzji do Sądu Okręgowego Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń. Złożył zażalenie jednakże postanowieniem Sądu Okręgowego we W. Wydziału (...) z dnia 30 października 2013r. nie zostało ono uwzględnione albowiem jak stwierdzono, w dyspozycji powoda pozostawały ręczniki, które otrzymał od administracji (...) we W.. Jego korespondencja jest cenzurowana, gdyż powód przebywa w zakładzie karnym typu zamkniętego .

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy zważył, powód Z. Z. domagał się zaprzestania przez pozwanego Skarb Państwa- (...) we W., I. i P. oraz (...) W.-M., W. -G., W.- B., oraz w R. naruszania jego dóbr osobistych w postaci godności, prawa do intymności, humanitarnego traktowania oraz zasądzenia z powodu naruszenia tych dóbr osobistych zadośćuczynienia w wysokości 100 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od daty wydania wyroku .

Dobra osobiste człowieka pozostają zgodnie z art. 23-24 k.c. pod ochroną. Przesłankami ochrony dóbr osobistych , które muszą być spełnione łącznie , są:

- 1) istnienie dobra osobistego,
- 2) zagrożenie lub naruszenie tego dobra,
- 3) bezprawność zagrożenia lub naruszenia.

Pierwsze dwie przesłanki udowodnić musi powód dochodzący ochrony; pozwany może bronić się wykazując, że nie działał bezprawnie [tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2005r. V CK 259/05]. Naruszenie dobra osobistego polega już na samym przekroczeniu określonej w art. 24 § 1 k.c. granicy zagrożenia dobra osobistego, ale dla powstania roszczenia uprawnionego konieczna jest bezprawność. Konstrukcja domniemania bezprawności wyrażona w tym przepisie przenosi jednak ciężar dowodu braku bezprawności na podmiot naruszający sferę określoną treścią osobistych praw podmiotowych. W uzasadnieniu wyroku z dnia 19 października 1989 r. II CR 419/89 Sąd Najwyższy stwierdził, że „za bezprawne uważa się działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności, usprawiedliwiających takie działanie”. Do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych zalicza się:

- 1) działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa,
- 2) wykonywanie prawa podmiotowego,

3) zgodę pokrzywdzonego, ale z zastrzeżeniem uchylenia jej skuteczności w niektórych przypadkach,

4) działania w ochronie uzasadnionego interesu .

Trudności wiążą się z precyzyjnym określeniem kryteriów, według których należy oceniać, czy doszło do naruszenia dóbr osobistych. Należy przy tym uwzględniać obiektywną , społeczną miarę i ocenę rozsądnego, uczciwie myślącego człowieka. W uzasadnieniu do wyroku z dnia 25 kwietnia 1989 r. I CR 143/89 Sąd Najwyższy stwierdził, że „przy ocenie, czy naruszone zostało dobro osobiste człowieka decydują - jak powszechnie przyjmuje judykatura i doktryna - kryteria obiektywne, a nie subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej. Miernika pozwalającego na ustalenie, czy naruszona została godność takiej osoby należy więc przede wszystkim poszukiwać w tzw. opinii publicznej, która jest wyrazem poglądów powszechnie przyjętych i akceptowanych przez społeczeństwo w danym czasie i miejscu. Wzorców, które powinny stanowić docelowy punkt odniesienia dokonywanej oceny, dostarczają zaś zapatrywania rozsądnie i uczciwie myślących ludzi, a w dalszej kolejności nauki moralne pochodzące od ludzi kompetentnych w tym zakresie i cieszących się niekwestionowanym autorytetem”. Judykatura wykształciła rozliczne kryteria tych ocen wynikające z różnorodnych stanów faktycznych. Okoliczności konkretnej sprawy wskazują, czy można przyjąć, że osoba naruszająca cudze dobro osobiste działa w obronie zasługującego na ochronę interesu i w ramach porządku prawnego .

W wyroku z dnia 13 kwietnia 2000r. III CKN 777/98 Sąd Najwyższy stwierdził, że „działanie w ramach obowiązującego porządku prawnego, by wyłączyć bezprawność, musi być dokonane w granicach określonych tym porządkiem prawnym, to jest pozostawać w zgodzie z obowiązującymi przepisami, powinno być rzeczowe, obiektywne, podjęte z należytą ostrożnością i przez osobę uprawnioną. Nie może też wykraczać poza niezbędną dla określonych prawem celów potrzebę w zakresie wyrażanych ocen”.

Wprowadzone w art. 24 k.c. domniemanie bezprawności dotyczy zachowania się sprzecznego z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę lub nawet świadomość sprawcy. To sprawca jest zobowiązany wykazać, że zaszła jedna z okoliczności wyłączających bezprawność działania, o których mowa była powyżej.

Na tle zatem przepisu art. 24 k.c. powoda nie obciążało udowodnienie faktów wykazujących bezprawność działania pozwanej. Na powodzie jako uprawnionym spoczywał obowiązek wykazania działań naruszających jego dobro osobiste lub zagrażających temu dobru, zaś ten kto je podjął lub zaniechał ich podjęcia [pозwany] dla uwolnienia się od odpowiedzialności, musiał wykazać przesłanki braku bezprawności takiego jego zachowania .

Powód Z. Z. twierdził, że zostało naruszone jego prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności, gdyż odbywał ją w celach przeludnionych , w których brak jest na jednego skazanego wymaganej przepisami normy 3 m⁽²⁾ powierzchni celi. W celach panował bród, zagrzybienie i robactwo, nie były one wyposażone w kąciki sanitarne zapewniające intymność, brak było w nich ciepłej wody, właściwego oświetlenia, a stan wyposażenia pozostawiał wiele do życzenia. Łaźnie były brudne i nie zapewniały podczas kąpieli, których jest zbyt mało, intymności dla skazanego korzystającego z nich. Występowały także ograniczenia w dostępie do telefonów, a korespondencja była cenzurowana. Wyżywienie jest nieodpowiednie, co zdaniem powoda, doprowadziło do tego, że schudł w (...) we W. ponad 9 kg i prawdopodobnie nabawił się nerwicy żołądka, a ponadto w(...) tym utrudnia mu się dostęp do psychiatry i psychologa, funkcjonariusze używają wobec niego słów wulgarnych, gróźb i przemocy, co spowodowało obwinienie go o napaść na funkcjonariusza, umieszczenie w izolatce i doprowadziło do próby samobójczej. Pod presją wychowawczyni wycofał oskarżenie o pobicie go w dniu 27 maja 2014r.

Rozpatrując roszczenie powoda w kontekście art. 23 – 24 k.c. i art. 448 k.c. Sąd Okręgowy uznał, że nie było ono uzasadnione .

Pozwany negował fakt występowania okresowo w trakcie odbywania przez powoda we wskazanych przez niego jednostkach penitencjarnych przeludnienia, a powód nie przedstawił żadnego materiału dowodowego, który by ten fakt potwierdził

Niewątpliwie zapewnienie przez Państwo godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności jest jednym z podstawowych wymagań demokratycznego państwa prawnego, znajdującym wyraz w normach prawa międzynarodowego. Wynika to wprost z art. 10 ust. 1 ratyfikowanego przez Polskę międzynarodowego paktu praw osobistych i publicznych z dnia 19 grudnia 1966 r. [Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167 i 169] oraz z art. 3 e.k.p.c., stanowiących, że każda osoba pozbawiona wolności będzie traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka. Te zasady prawa międzynarodowego wyrażają art. 40, 41 ust. 4 i 47 Konstytucji. Powód, aby mógł się na powyższe zasady powołać winien udowodnić, że zostały one przez pozwanego naruszone.

Przeprowadzone na wniosek strony pozwanej dowody z zeznań świadków reprezentujących poszczególne jednostki penitencjarne wskazane w pozwie przez powoda nie potwierdziły zasadności jego zarzutów.

Przesłuchany w charakterze świadka na wniosek powoda A. W.

[e-protokół –k. 444 –minuty- 26.36-37.10], który był razem z powodem osadzony w dwóch celach (...) W. –G. potwierdził, że znajdujące się w nich kąpiki sanitarne, odgródzone od cel ścianami od podłogi do sufitu, miały w drzwiach zawieszane kotary, ale nie twierdził, że taki stan rzeczy pozbawiał toaletę cechy intymności. Zeznał również, że w celach nie widział robactwa i tylko w jednej z cel w kąpiku sanitarnym było zagrzybienie. Przyznał, że ciepła woda w celach i energia elektryczna były dostarczane w określonych godzinach zgodnych z porządkiem wewnętrznym tej jednostki. Nie miał również zastrzeżeń do stanu łazni przy czym podkreślił, że na jednym z oddziałów były one w złym stanie, który spowodowali sami osadzeni. Brak było zatem ze strony tego świadka potwierdzenia, że były naruszane w tej jednostce penitencjarnej dobra osobiste osadzonych, w tym powoda.

Wnioskowani przez stronę pozwaną świadkowie: R. I. [k. 638-639], M. M. [e-protokół –k. 673] i R. W. [e- protokół –k. 693] nie wnieśli do sprawy niczego istotnego. Jedynie podpisana przez świadka M. M. notatka urzędowa [k. 145] potwierdzała w jakich celach i w jakich okresach powód był osadzony w tej jednostce, a także to, że nie przebywał on w żadnym okresie w celi przeludnionej. W każdej celi dysponował powierzchnią 3 m², co przeczyło stanowisku powoda.

Z zeznania świadka R. I. wynikało, że nie ma ona wiedzy co do tego w jakich warunkach był w tej jednostce osadzony powód, pamiętała tylko, że rozpatrywała jego skargę na niemożność korzystania przez niego z aparatu telefonicznego, a to dlatego, iż w myśl art. 217c k.k.w. takie uprawnienie nie przysługuje tymczasowo aresztowanym, na potwierdzenie czego sporządziła notatkę służbową z dnia 24 października 2014r. [k. 144] . Z kolei świadek R. W. zeznał, że w (...) W.–G. pracuje dopiero od 2015r. i wiedzę co do stanu jednostki w okresie, kiedy był w niej osadzony powód czerpał od osób, które wówczas pracowały w areszcie.

Świadek M. M. pracował w D. Ewidencji i osobiście nie kontaktował się z powodem.

Powód nie udowodnił, że w okresie osadzenia w (...) W.-M. przebywał w celi przeludnionej. Przeczy temu treść notatki służbowej z dnia 20 października 2014r., która zawiera jego historię osadzenia w tej jednostce [k. 75], a powód treści tej niczym nie podważył.

Z zeznania świadka K. B. [k. 406v-407] i jego notatki służbowej z dnia 21 października 2014r. [k. 76] wynika, że ograniczenia w dostawie ciepłej wody i energii elektrycznej do cel były zgodne z porządkiem wewnętrznym tej jednostki, powłoki malarskie były odświeżane na bieżąco, usterki techniczne np. w oknach usuwane niezwłocznie, cele były wyposażone w niezbędny sprzęt kwaterunkowy, a kąpiki sanitarne były w każdej celi i wszystko to odpowiadało normom określonym w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Świadek nie miał wiedzy co do tego, czy powód w czasie osadzenia w tej jednostce podjął próbę samobójczą, zaś sam powód zaistnienia takiego faktu i jego przyczyny

nie udowodnił podobnie jak tego, że miał ograniczany dostęp do łaźni i brak było zapewnienia mu intymności podczas kąpieli.

Nie zostały udowodnione przez powoda zarzuty kierowane pod adresem (...) W. –B..

Z zeznania świadka P. O. wnioskowanego przez pozwanego [k. 517-518] i treści jego notatki służbowej z dnia 20 października 2014r. [k. 79] oraz z protokołu wizytacji przeprowadzonej przez sędziego penitencjarnego [k. 83] wynika, że w latach osadzenia powoda w tej jednostce prowadzony był sukcesywny jej remont. Wymurowywane były kąćki sanitarne [odgrodzenie z płyt zastępowano murowanymi ścianami] . Obowiązujące wówczas przepisy nie gwarantowały osadzonym całodobowego dostępu do ciepłej wody i energii elektrycznej, nie było obowiązku montowania drabinek przy łóżkach piętrowych, a powód korzystał z łaźni raz w tygodniu zgodnie z grafikiem. Był tymczasowo aresztowanym, a zatem zgodnie z art. 217c k.k.w. nie miał dostępu do aparatu telefonicznego .

Z zeznania świadka D. S. zawnioskowanego przez pozwanego [k. 230-230v] oraz z treści jego wyjaśnienia [k. 136-137] wynika, że w celach, w których był osadzony powód w (...) w I. przeprowadzano w 2009r. i w 2010r. remont . Były one zatem w dobrym stanie technicznym, kiedy powód był w nich osadzony. Na oknach były zamontowane tzw. blendy pełniące rolę zabezpieczenia techniczno-ochronnego, które jednakże przepuszczały 85% oświetlenia naturalnego . Zgodnie z pismem Zastępcy Dyrektora Generalnego Służby Więziennej nr BKW (...)z dnia 4 stycznia 2007r. jednostka była zobowiązana do wdrożenia wyłączania obwodów gniazd wtykowych na poszczególnych oddziałach w celach i administracja tej jednostki wprowadziła ten obowiązek do porządku wewnętrznego. Maksymalny czas wyłączania obwodów gniazd wtykowych wynosił do 2 godzin w danym dniu na poszczególnych oddziałach Cele, w których był osadzony powód nie miały dostępu do ciepłej wody, zaś w łaźniach nie występowało przeludnienie, gdyż znajdują się w nich wydzielone boksy mieszczące tylko jedną osobę. Nie było obowiązku montowania drabinek przy łóżkach piętrowych, a korzystanie z aparatu telefonicznego odbywało się zgodnie z porządkiem wewnętrznym tej jednostki.

Taki stan rzeczy potwierdził również przesłuchany w charakterze świadka kierownik działu penitencjarnego tej jednostki P. W. [k. 231]. Z kolei zeznanie świadka M. S. [k. 232] było zbędne, gdyż powód nie zarzucał tej jednostce nieprawidłowości w działaniu służb medycznych.

Treść notatki służbowej z dnia 20 października 2014r. [k. 153] przeczy temu aby powód przebywał w przeludnionych celach będąc osadzonym w (...) w P.. Jego pobyt w tej jednostce to tylko 7 dni, a cela, w której był osadzony odpowiadała standardom technicznym określonym w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

W wyjaśnieniu informacyjnym powód stwierdził, że nie wnosi zastrzeżeń do warunków jego osadzenia w (...) w R. [e-protokół –k. 164 – minuty- 2.09-3,42] wobec czego zeznanie świadka L. K. okazało się zbędne [k. 482].

Sąd pominął dowód z zeznań świadków wskazanych przez powoda w piśmie procesowym z dnia 22 września 2014r. [k. 40] albowiem nie zostały przez niego podane zarówno dane osobowe umożliwiające wezwanie na rozprawę [k. 163v] jak i dokładne adresy zamieszkania niektórych z nich [k. 526 i k. 544]. Odezwa dotycząca przesłuchania świadka J. P. została przez sąd wezwany zwrócona bez wykonania bowiem podany przez powoda adres tego świadka nie istnieje [k. 539] .

Z zeznań świadków: J. K. i K. W. [e-protokół–k. 444] wnioskowanych przez powoda, wynikało, że powód był osadzony w (...) we W. w celach, gdzie były kąćki sanitarne odgrodzone od reszty powierzchni cel murowanymi ścianami i wyposażone w miski ustępowe ze spłukiwaniem bieżącą wodą oraz w umywalnie. Istotnie w pawilonie S kąćki sanitarne do końca 2012r. w drzwiach miały zamiast drzwi kotary, ale po tej dacie sukcesywnie aż do końca 2013r. w celach tego pawilonu były montowane drzwi przesuwane, doprowadzona została również ciepła woda do

poszczególnych cel, a w 2014r. zakończono wymianę stolarki okiennej, gdyż pawilon ten podlegał od 2011r. remontowi [fakt znany Sądowi Okręgowemu z urzędu z innych spraw, np. I C(...) w której Sąd składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w I instancji dokonywał oględzin cel w pawilonie S; I C 28/14] . Powód nie wskazał, w czym wyrażało się w takiej sytuacji naruszenie jego dobra osobistego, tym bardziej, że jak wynika z jego historii osadzenia w tym (...) [k. 134] w pawilonie S był osadzony przez 9 miesięcy, a następnie został przeniesiony do najnowszego pawilonu F. Świadek K. W. zeznał, że był osadzony w tym pawilonie w tej samej celi co powód i nie miał do warunków w niej panujących żadnych zastrzeżeń [e-protokół –k. 444 –minuty-19.04-23.18].

Z treści Wytycznych programowo- funkcjonalnych oraz wymagań technicznych i ochronnych pawilonów zakwaterowania osadzonych zatwierdzonych w dniu 1 września 2006r. przez zastępcę Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz Wytycznych nr 3 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011r. wynika, że węzeł sanitarny w celi mieszkalnej powinien być obudowany trwałą ścianką na pełną wysokość kondygnacji , tj. od podłogi do sufitu z zapewnieniem wentylacji grawitacyjnej i być wyposażony w urządzenia sanitarne. Wszystkie cele, w których powód był i jest osadzony we wskazanych przez niego jednostkach penitencjarnych tym standardom odpowiadają. Mają one również zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności [Dz. U. 2003r. , nr 152, poz. 1493] dostęp do bieżącej wody i właściwe oświetlenie. Żaden przepis regulujący odbywanie kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym nie przewiduje, aby była to ciepła woda. Dostarczanie zaś ciepłej wody oraz ograniczenia w zakresie korzystania z energii elektrycznej nie naruszają obowiązujących wymagań dotyczących zapewnienia realizacji uprawnień bytowych i socjalnych osób pozbawionych wolności i są zgodne z zarządzeniem nr 60/2010 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 3 września 2010r. w sprawie ustalenia metod gospodarowania paliwami i energią w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej oraz z zarządzeniem zmieniającym z dnia 22 stycznia 2014r.

Z kolei z par. 30 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności [Dz.U.2003r. , nr 152, poz.1493] wynika, że skazany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli i powód z takiego prawa korzystał i korzysta [tak było do 30 lipca 2014r. kiedy to zwiększono ilość kąpieli].

Cytowane powyżej wytyczne Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011r. zezwalają również na montowanie na oknach cel przesłon zwanych blendami. Nie ograniczają one dostępu świeżego powietrza do cel, umożliwiają ich wietrzenie oraz zapewniają właściwe oświetlenie ich wnętrza. Spełniają funkcje ochronne, np. zabezpieczają przed wyrzucaniem przez osadzonych resztek jedzenia, a także uniemożliwiają im wzajemne kontaktowanie się .

Ten stan rzeczy znalazł potwierdzenie w informacji instruktora działu kwatermistrzowskiego pozwanego Skarbu Państwa (...) we W. S. G. [k. 129-130] i pozostaje w pełnej zgodności z jego zeznaniem [e –protokół –k. 246 –minuty 11 .00 - 25.44].

Z zeznania świadka A. M. [e-protokół –k. 246 – minuty- 26.18-30.42] oraz z jej notatki służbowej [k. 131] wynika, że powód ma zapewnione odpowiednie wyżywienie, a zatem jego twierdzenia dotyczące chudnięcia i nerwicy żołądka były gołosłowne. Wnioskowany przez powoda świadek K. W. zeznał, że nie narzekał na jakość wyżywienia [e-protokół –k. 444 –minuty-23.59-25.14] przecząc tym samym stanowisku powoda w tym względzie.

W myśl art. 90 pkt. 8 k.kw. w zakładzie karnym typu zamkniętego, a takiego rodzaju zakładem jest (...) we W., korespondencja skazanych podlega cenzurze administracji zakładu karnego i to ograniczenie obowiązuje powoda.

Powód nie wskazał również na konkretne okoliczności, które miałyby stanowić podstawę do uczynienia pozwanemu zarzutu braku właściwej organizacji pracy służby medycznej, co miałyby skutkować wyrządzeniem mu szkody.

Zaprzeczeniem stanowiska powoda w tym względzie są chociażby zeznania wnioskowanych przez niego świadków J. K. i K. W. [e-protokół –k. 444 –minuty 9.25-26.03]. Zeznali oni bowiem, że nie było problemów z uzyskaniem pomocy psychologicznej i nic nie słyszeli o próbie samobójczej powoda oraz jej przyczynach, jak również o tym aby powód był bity i kopany przez funkcjonariuszy służby więziennej (...) we W.. Z informacji dyrektora tego (...) wynika, że powód ponad 30 razy korzystał z pomocy psychologa [k. 346], a treść notatki służbowej kierownika D. Ochrony M. Ś. [k. 132] i jego zeznanie [e- protokół –k. 444-minuty- 31.35-48.06] wskazują, że powód był agresywnym i roszczeniowym skazanym. Funkcjonariusze tego (...) byli zmuszeni użyć wobec niego środków przymusu bezpośredniego bowiem w dniu 27 maja 2014r. dokonał on czynnej napaści na jednego z nich i z tej przyczyny został osadzony w oddziale N . Nie był wówczas przez nich bity ani kopany – użyto jedynie technik obездwładnienia powoda. Przed tym zdarzeniem powód dokonał samouszkodzenia i był konsultowany przez lekarza. Nigdy nie zgłaszał skarg na zachowanie funkcjonariuszy wobec niego .

Zeznanie świadka A. J. [e-protokół –k. 246 –minuty- 48.55-54.42] nie wniosło do sprawy niczego istotnego .

Rozważając zatem roszczenie powoda w oparciu o art. 24 i 448 k.c. Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwany wykazał , iż warunki panujące w określonych przez powoda Aresztach Śledczych i Zakładach Karnych odpowiadały obowiązującym normom wynikającym z cytowanych powyżej rozporządzeń oraz Wytycznych i nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Tym samym brak było podstaw do uznania, że działania pozwanego były działaniami bezprawnymi.

Pozwany wykazał, że jego działanie było zgodne z prawem, gdyż wynikało z przyznanych mu uprawnień i obowiązku realizowania nałożonych na niego zadań w zakresie wychowania i resocjalizacji skazanych oraz zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w jednostkach penitencjarnych, co prowadzi do obalenia domniemania bezprawności działania i nie pozwala na uznanie takiego działania za szykanę.

Europejski Trybunał Praw Człowieka uznaje, że traktowanie poniżające to takie wkroczenie w sferę integralności fizycznej lub psychicznej człowieka, które -

w ocenie obiektywnej - wywołuje u ofiary odczucie strachu, stresu i podporządkowania, zdolne do jej upokorzenia, upodlenia lub zniewolenia.

O poniżającym traktowaniu można mówić dopiero wtedy, gdy ofiara traktowana jest w sposób przekraczający minimalny poziom dolegliwości nieuniknionej

w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności, oceniany w odniesieniu do konkretnych okoliczności każdej sprawy z uwzględnieniem elementów subiektywnych, odnoszących się do osoby ofiary, oraz obiektywnych, odnoszących się do przyczyn i sposobu złego traktowania, legalności działania.

Panujący w zakładzie karnym dyskomfort jest elementem odbywania kary pozbawienia wolności, z którym powód powinien się liczyć popełniając przestępstwo, oczywiście przy uwzględnieniu innych elementów, które wpływają na określenie warunków, w jakich winna być odbywana kara pozbawienia wolności [tak również: Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu do wyroku z dnia 18 grudnia 2008r. w sprawie I ACa(...)].

W niniejszej sprawie powód Z. Z. nie wykazał aby pozwany Skarb Państwa realizując powierzone mu obowiązki w zakresie wykonywania kar pozbawienia wolności naruszył jakiegokolwiek jego dobro osobiste i tym samym, aby jego działania były wobec niego bezprawne, a tym samym niehumanitarne.

Reasumując zatem – Sąd Okręgowy uznał, że powód Z. Z. nie wykazał, aby pozwany wykonując swoje ustawowe zadania w zakresie realizacji kar pozbawienia wolności naruszył bądź nadal narusza jego dobra osobiste, a zwłaszcza prawo do godnego odbywania tej kary, wobec czego powództwo o zaniechanie tych naruszeń zostało oddalone.

Zadośćuczynienie, którego powód się domagał jest nierozdzielnie związane z ustaleniem, że do naruszeń dóbr osobistych doszło, a skoro tak się nie stało, to powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu na podstawie art. 24 par. 1 k.c. , a contrario i art. 448 k.c. , a contrario .

Podniesiony w odpowiedzi na pozew zarzut przedawnienia okazał się być uzasadniony z uwagi na treść art. 442¹ par. 1 k.c. za okres osadzenia powoda od 2 kwietnia 2010r. do 22 czerwca 2011r. częściowo w (...) W. –G. i przez cały okres w (...) W. –M. .

O kosztach zastępstwa procesowego Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa postanowiono w oparciu o art. 98 par. 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c., a o kosztach sądowych na podstawie art. 113 ust. 1 , a contrario , ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

O kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika ustanowionego dla powoda z urzędu, oraz pełnomocników reprezentujących powoda z urzędu przed sądami wezwanymi, które nie zostały w żadnej części opłacone postanowiono na podstawie par. 11 ust. 1 pkt. 2 oraz pkt. 25 , par. 2 ust. 1 pkt. 3, par. 19 pkt. 1 , par. 20, par. 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Powód w wywiezionej przez pełnomocnika z urzędu apelacji zaskarżył powyższy wyrok w całości wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obydwie instancje według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Zarzuty apelacji stanowiły:

1. zarzut faktyczny – polegający na niezgodności ustaleń faktycznych sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w szczególności poprzez ustalenie, że powód nie udowodnił podstawy faktycznej swojego roszczenia;
2. zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na nieuwzględnieniu i pominięciu wbrew zeznaniom świadków J. K. (2) oraz A. W. (2) okoliczności potwierdzających żądania pozwu.

Powód złożył w postępowaniu apelacyjnym także osobiście pismo z dnia 6 listopada 2017 r. zatytułowane jako „apelacja” zaskarżając wyrok w całości i zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę oddalenia powództwa, wnosząc o przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji. W piśmie tym zarzucił, że Sąd nie zapoznał się z książką zdrowia, gdzie jest udokumentowany stan jego zdrowia, a mianowicie waga masy ciała z dnia 1 sierpnia 2012 r. i ze (...) r. W kolejnym piśmie z dnia 27 listopada 2017 r. powód zarzucił, że w dniu 30 czerwca 2016 r., kiedy odbyła się rozprawa przed ogłoszeniem wyroku przebywał w ZK S., w związku z czym nie mógł uczestniczyć w tej sprawie. O tym, że przebywa w ZK S. telefonicznie informował swojego pełnomocnika. Nadto zarzucił, że nie wystąpiono do ZK we W. o kserokopię książki zdrowia, gdzie udokumentowany jest faktyczny spadek masy ciała 9 kg od dnia przyjęcia do AŚ G. do (...) r. podczas pobytu w ZK we W., nie przesłuchano świadka J. P. (2) na okoliczność warunków w AŚ G., z jakiegoś powodu doszło od pomylenia adresu w/w świadka ponieważ zamieszkuje on na ulicy (...), a nie Ł., nie doprowadzono powoda na rozprawę w dniu 30 marca 2015 r., gdzie mógłby zadać pytania świadkom, zaś zeznanie świadka K. W. odnosiło się jedynie do najnowocześniejszego pawilonu mieszkalnego F, nie zwrócono się do Sądu Rejonowego we W. o dołączenie akt sprawy II K (...) dotyczącej zajścia w dniu 27 maja 2014 r., kiedy to rzekomo bez żadnego powodu dokonał czynnej napaści na funkcjonariusza Służby Więziennej. Powód w związku z tym, że chciałby osobiście uczestniczyć w rozprawie apelacyjnej wniósł o odroczenie terminu rozprawy z dnia 15 grudnia 2017 r. oraz doprowadzenie na termin rozprawy.

Wyznaczony w postępowaniu apelacyjnym nowy pełnomocnik z urzędu na rozprawie apelacyjnej w dniu 15 grudnia 2017 r. poparł apelację oraz wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu wraz podatkiem VAT oświadczając, że nie zostały one uiszczone w całości ani w części.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i rozważania w zakresie oceny materiału dowodowego oraz podstawy prawnej rozstrzygnięcia, przyjmując je za podstawę także własnego rozstrzygnięcia i odwołuje się do nich bez potrzeby ich powtarzania.

Na rozprawie w dniu 15 grudnia 2017 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powoda o odroczenie rozprawy oraz o doprowadzenie powoda na termin rozprawy. Nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 214 § 1 k.p.c., uzasadniające odroczenie rozprawy, albowiem powód reprezentowany był przez zawodowego pełnomocnika z urzędu. Tym samym brak było także potrzeby doprowadzenia powoda na termin rozprawy apelacyjnej, skoro nie dopuszczono dowodu z przesłuchania powoda w charakterze strony.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu powoda dotyczącego odbycia rozprawy w dniu 30 czerwca 2016 r. w czasie jego pobytu w (...) w S. zauważyć należy, że po wywołaniu w tym dniu sprawy i uznaniu wobec powoda skutecznego doręczenia wezwania w trybie art. 139 § 1 k.p.c. pełnomocnik powoda z urzędu oświadczył, że rozmawiał telefonicznie z powodem, jednak nie uzyskał od powoda informacji, czy powód został pozbawiony wolności. Pełnomocnik powoda nie zgłosił także zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. co do postanowienia Sądu Okręgowego dotyczącego przyjęcia skutku doręczenia oraz pominięcia dowodu z przesłuchania powoda. W związku z powyższym stronie powodowej nie przysługuje prawo powoływanie się w toku dalszego postępowania na ewentualne uchybienia przepisom postępowania. Zważyć wszakże wypada, że obowiązkiem powoda było powiadomienie Sądu Okręgowego o zmianie miejsca zamieszkania, czego powód nie dopełnił.

Jeśli chodzi o adres świadka J. P. (3), to został on wskazany w piśmie pełnomocnika powoda z dnia 16 lutego 2015 r.: ul. (...), (...)-(…) W. (k. 241). Z kolei w piśmie z dnia 24 lutego 2015 r. (k. 609) podpisanym osobiście przez powoda, a skierowanym do Sądu Rejonowego (...) wskazano adres tego świadka: ul. (...), (...)-(…) W.. Pismem z dnia 29 maja 2015 r. (k.539) Sąd Rejonowy dla (...) zwrócił odezwę o przesłuchanie świadka J. P. (3) bez wykonania z uwagi na to, że w W. nie ma ulicy (...). Zważyć należy, iż po tej dacie ani powód, ani jego pełnomocnik nie wykazali inicjatywy w celu wyjaśnienia kwestii prawidłowości adresu świadka. Nadto strona skarżąca nie ponowiła powyższego wniosku dowodowego w postępowaniu apelacyjnym, ograniczając się wyłącznie do stwierdzenia, że „doszło do pomylenia adresu tego świadka”, zaś Sąd Apelacyjny nie dopatrył się okoliczności uzasadniającej przeprowadzenie tego dowodu w postępowaniu apelacyjnym. Świadek ten miał zeznawać na okoliczność warunków panujących (...) W. – G., tymczasem Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie na powyższą okoliczność, przesłuchując między innymi świadka A. W. (2) oraz opierając się na treści notatki urzędowej z dnia 24 października 2014 r. (k. 145). Nie można też tracić z pola widzenia tego, że nie objęty zarzutem przedawnienia okres pobytu powoda w tej jednostce penitencjarnej obejmował zaledwie okres 7 miesięcy.

Nie zachodziła potrzeba doprowadzenia powoda na rozprawę w dniu 30 marca 2015 r. (k. 442), skoro był on reprezentowany przez pełnomocnika. Nie było zatem przeszkód, aby pełnomocnik zadawał pytania przesłuchiwanym w dniu świadkom.

Powód wniosek o przeprowadzenie dowodu z książeczki zdrowia zgłosił na okoliczność wykazania, że w okresie przebywania w warunkach izolacyjnych schudł ponad 9 kilogramów. Zważyć wszakże należy, iż spadek masy ciała tylko wówczas stanowiłby okoliczność istotną z punktu widzenia dochodzonego rozszczenia, gdyby powód wykazał, że było to spowodowane niewłaściwymi warunkami odbywania kary pozbawienia wolności. Przeprowadzone postępowania dowodowe nie dają wszakże podstaw do takich ustaleń faktycznych, a to powoduje bezprzedmiotowość tego wniosku dowodowego.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się w aktach sprawy wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z akt II K (...) na okoliczność przebiegu zdarzenia z dnia 27 maja 2014 r. złożonego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji.

Wniosek taki w postępowaniu apelacyjnym uznać zaś należy na podstawie art. 381 k.p.c. za spóźniony. Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje możliwości dopuszczenia dowodu przez sąd z akt innej sprawy, bez jednoczesnego sprecyzowania konkretnych kart akt określonego postępowania.

Przechodząc do zarzutów zawartych w apelacji złożonej przez pełnomocnika z urzędu powoda na wstępie należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zachowanie wymogów określonych tym przepisem wymaga, aby sąd wziął pod uwagę wszystkie dowody przeprowadzone w sprawie, dokonał ich konfrontacji i na tej podstawie wyciągnął logicznie uzasadnione wnioski, zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego. W świetle ugruntowanej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów; skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99 i z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00). Okoliczność, że z przeprowadzonych dowodów można wyciągnąć także wnioski odmienne, nie uzasadnia zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów. Wobec powyższego stwierdzić należy, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie zebranego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Treść apelacji prowadzi do wniosku, że skarżący naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. upatruje w pominięciu przez Sąd Okręgowy w podnoszonych w zeznaniach świadków J. K. (2) i A. W. (2) okoliczności – jego zdaniem - istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Oceniając ten zarzut należy stwierdzić, że wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd I instancji nie pominął przywoływanych w apelacji okoliczności. Sąd Okręgowy przywołując zeznania świadka A. W. (2) ustalił, że w celach (...) W. – G. kącki sanitarne miały w drzwiach zawieszony kotary. Świadek ten nie twierdził jednak, że taki stan rzeczy pozbawiał toaletę intymności. Nie można pomijać także tej części zeznań tego świadka, w której oceniając warunki panujące w łazienkach przyznał, że zły stan techniczny był spowodowany przez samych skazanych. Z kolei opierając się na zeznaniach J. K. (2) Sąd Okręgowy ustalił, że w pawilonie S (...) we W. kącki sanitarne zamiast drzwi miały kotary. Jednakże nie można pominąć i tej okoliczności, że stan ten utrzymywał się do końca 2012 r., zaś po tej dacie sukcesywnie do końca 2013 r. montowane były drzwi przesuwane. Powód z (...) we W. osadzony został w dniu 7 sierpnia 2012 r., zaś od 29 maja 2013 r. powód przebywała w najnowszym i najnowocześniejszym (...), w którym kącki sanitarne były odgródzone od celi murowanymi ściankami i miały przesuwane drzwi, co jednoznacznie wynika z zeznań świadka K. W. (2).

Skarżący eksponuje w apelacji pewne korzystne dla siebie fragmenty zeznań niektórych świadków, pomija jednak pozostały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Sąd Apelacyjny stwierdził, że w apelacji nie wskazano na zarzuty tego rodzaju, które mogłyby dyskwalifikować ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd I instancji. Ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji spełnia wymogi art. 233 § 1 k.p.c. skoro Sąd dokonał oceny wszystkich dowodów w sprawie. Ustalony w ten sposób przez Sąd I instancji stan faktyczny jest spójny i logiczny. Zasadności tej oceny nie podważają zarzuty zawarte w apelacji, gdzie ocenie dowodów zawartej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przeciwstawiono własną, subiektywną i wybiórczą ocenę dowodów, w oderwaniu od całokształtu materiału dowodowego i pomijając treść dowodów przeciwnych. Podniesione w apelacji zarzuty były w swej istocie jedynie nieuzasadnioną, nietrafną polemiką z ustaleniami poczynionymi przez Sąd Okręgowy.

W konsekwencji należy stwierdzić, że niezasadny jest także zarzut niezgodności ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Błąd w ustaleniach faktycznych nie jest bowiem uchybieniem samym w sobie (niejako zawieszonym w próżni). Zawsze jest wynikiem naruszenia prawa procesowego, najczęściej właśnie przez błąd logiczny popełniony przy ocenie materiału dowodowego (art. 233 § 1 k.p.c.). Ustalenie bowiem faktów polega na prawidłowym kojarzeniu ich z przeprowadzonymi dowodami (treść zeznań świadka, treść dokumentu itp.). Sąd Apelacyjny zważył, że ustalenia faktyczne dokonane zostały w niniejszej sprawie w oparciu o dowody, których ocena nie narusza wymogów art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy nie pominął żadnych istotnych okoliczności wynikających

z przeprowadzonego postępowania dowodowego. Natomiast ustalając stan faktyczny prawidłowo oparł się na całokształcie materiału dowodowego, a nie jedynie – jak to czyni skarżący - na wybiórczych i korzystnych dla strony zeznaniach niektórych świadków.

W konkluzji poczynionych rozważań należy zatem stwierdzić, że zasadnie Sąd Okręgowy uznał, iż przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie pozwala na stwierdzenie, by w realiach przedmiotowej sprawy doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

W tym stanie rzeczy nie podzielając wskazanych wyżej zarzutów apelacji ani argumentacji zgłoszonej na ich poparcie, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację.

Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze w zw. z § 14 pkt 26 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015 r., poz. 1801) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2016 r., poz. 1714).

W pkt III sentencji Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego art. 102 k.p.c., zgodnie z którym, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Za przyjęcie w niniejszej sprawie zasady słuszności, oprócz sytuacji życiowej i majątkowej powoda, która była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych, przemawia także okoliczność, że powód mógł być subiektywnie przekonany o zasadności swojego roszczenia.